

възнаграждението, получено от тия лица, не е чист доход за тях, защото в това възнаграждение се включват и разходите, които собствениците са направили за гориво и гуми на автомобилите при СОАТ, за фураж при превозвачите с коли и каруци, за ремонти на автомобилите и каруците и редица други. Затова при изчисляване чистата продукция от тия дейности изниква необходимостта от установяване частта на материалните разходи от възнаграждението на превозвачите в СОАТ и преносно-превозните задруги. Понеже при тях не се водят никакви записвания в това отношение, приемаме пак условни коефициенти. Така по отношение на СОАТ се прилага съотношението на разходите за работна заплата, горива, гуми и ремонти към общата сума от тия разходи в експлоатацията на автомобилния транспорт за общо ползуване — УАТ и това съотношение се прилага към сумата, получена от собствениците на автомобили. Резултатите очевидно и при този случай не са съвсем точни. Необходимо е в това отношение да се извършат наблюдения и анкети относно разходите по поддържането на автомобилите, колите и каруците от организирани в СОАТ и Пренос-превоз собственици, за да се установят по-точни коефициенти, необходими при изчисляването на националния доход от тия дейности.

Особеност при изчисляване участието на транспорта и съобщенията в създаването на обществения продукт и националния доход представлява обхващането на страничните товарни превози, извършвани от вътрешнозаводския или ведомствен транспорт. Вътрешнозаводският транспорт по начало не следва да се отнася към отрасъл транспорт. Към транспорта като отделен отрасъл на народното стопанство се отнасят самостоятелните транспортни предприятия, които реализират своята продукция навън — превозите на товари и пътници. Транспортните функции заемат особено място и са необходими в предприятията от отраслите на материалното производство, където непосредствено се произвеждат материалните блага. С вътрешнозаводския транспорт в тия предприятия се осъществява придвижването до отделните цехове на материалите, полуфабрикатите и готовата продукция до складове, железопътни гари и др. Разходите за това придвижване на материалите и готовата продукция се калкулират направо в себестойността на продукцията. Превозите на вътрешнозаводския транспорт се отнасят към отрасъл транспорт само тогава, когато те са извършени срещу заплащане на други предприятия и организации, не от системата, към която принадлежи заводският транспорт. Последните превози са именно обект на издирване и обхващане при изчисляване чистата продукция от транспорта общо. Такива странични превози у нас се извършват изключително от ведомствения автомобилен транспорт. За тях няма организирана отделна отчетност или пък специално наблюдение. Данните се извличат от годишната статистическа отчетност на съответните предприятия и за сега те са още съвсем непълни. Отчита се само количеството на превозените товари в тонове и тон-километри, без да се посочват приходите от тия превози и съответните материални разходи, тъй като при ведомствения автотранспорт не във всички предприятия се води отделна и пълна счетоводна отчетност за експлоатационните разходи. Последните се отнасят направо към разходите за основната дейност на съответното предприятие. За установяване валовата продукция и материалните разходи на страничните превози от ведомствения автомобилен транспорт се използват данните за експлоатационните разходи на тая част от ведомствения автотранспорт.